

Latweefchu Awises.

Nr. 45.

Zettortdeenâ 8. Nowemberi.

1862.

Awifchu - sinnaſ.

Behterburga. Muſſu Kungs un Keiſerſ flimmibas labbad us paſcha luhgſchanu atkaidis Juſtiz-Miniſteru Grawu Vaninu un winna wekâ eezehlis geëimrahtu Samjatinu. — Miniſteru kungs Walujewſ nobrauzis us Niſchni-Nowgorodu.

Behterburgâ gribb taiſiht 3 eisenbahnes, kaſ ees teeſcham zaur paſchu pilſatu. Pilſatâ ne warr braukt ar ugguns ratteem (lokomotivi), tadehl ſirgi weddiſchoht to rattu leelu garru rindi. Zittâs ſemmës arri daſchâ eisenbahnê tâ brauz ar ſirgeem, woi nu leelu kalnu dehl, jeb arri tadehl, ka ar ſirgeem naw til dahrgi kâ ar ugguns ratteem.

Rihgas = Dinaburgas eisenbahne ſawuſ braukſchanas liklumus pahrtaiſijufe tâ: 1) No Rihgas iſbraukt ikrihtôs 20 minutes us ſeptineem — un buhs Dinaburgâ pulkſten weenôs puſedeena. — No Dinaburgas iſbraukt 36 minutes us peezeem pehz puſedeenas un buhs Rihgâ walfarâ weenpadſmitôs. 2) Us Rihzburgu braukt 4trôs pehz puſedeenas un no Rihzburgas iſbraukt pulkſten ſeptinôs no rihta. Diwjos pehz puſedeenas ees no Dinaburgas us Behterburgu un 25 minutes us 5 us Wahzſemmi. No Behterburgas Dinaburgâ ar eisenbahnes ratteem atſkrees $\frac{3}{4}$ us 12 puſedeena, un no Wahzſemmes 25 minutes us 4 pehz puſedeenas.

Italia. Awises rakſta, ka ar Garibaldi ei-moht labbaki. Leelais Sprantschu dakters Melatons effoht ſpreedis, ka lohde wehl effoht kahjas lohzeſki; to gan iſdabbuſchoht un Garibaldiſ tad palikſchoht weſſels, bet kahja palikſchoht ſihwa. Schis dakters effoht iſgudrojis kahdu addatu ar maſu porzellana pumpinu gallâ. To gribboht Garibaldi wahti eedurt; ja nu lohde wehl eekſchâ, tad pee ta pumpina no lohdes peelipſchoht druſzin alwas un buhſchoht tad par ſihmi, ka lohde pateeffi wehl tai wahti un tad gan ſinnaſchoht ar winnu

darriht. — Pee Giſtreikeru un Italias walſts rohbeſchahm waktſ ſaldati ſahkuſchi libbeletees un arri ſchautees. Italeeſchi aiſdſinnuſchi Giſtreikeru waktſ ſaldatus un kahduſ no teem ſanehmufchi. Ne ſinn kâlabbad tâ darrijuſchi.

Greekeru walſts. Rehninſch Otto ar ſawu Rehnineeni „Amalias“ dampfuggi gabje pa juheu opmekleht kahdas ohſtas. Pa tam pa wiſſu walſti dumpineeki bij zehluſchees, gribbedami zittu waldiſchanu. Nu Rehninſch dewees atpakkal us Attenes ohſtu, bet 23ſchâ Oktobera nakti arri ſchi galwas pilſatâ dumpis iſzehlehs un Rehnina pilli gribbejuſchi dabbuht. Pilſkungs gan turrejees, bet tad ir larra-ſpehks naw klaufijis, tad ne warrejis turretees. Nu wiſſi gahſuſchees us ohſtu un teels pulks laiwu dewees pee Rehnina dampfugga un pa tam eezelta waldiſchana praſſijufe, lai Otto atdohd waldiſchanu un kuggi, bet ta kugga kapteine ne gribbejis padohtees. Nu ſchahwuſchi un ſchahwuſchi ar dauds tuhlfloſcheem ſchahweeneem, bet ne ar lohdehm. Rehninſch ne gribbedams affins iſleet, ar wiſſeem, kaſ pee winna turrejuſchees, iſgahjis no „Amalias“ kugga un ar Enlenderu kuggi „Skilla“ aiſbrauzis us Benedigu un taggad irr Minkenê, Baijeru galwas pilſatâ.

Greekeru walſts. Turki nolikluſchi wehl 3 tuhlf. ſaldatu pee Greekeru rohbeſchahm un Janinas un Trikales ſtiprôs pilſatôs, jo ir Greekeri ſuhtijufchi ſaldatus pee rohbeſchahm. Zitti waldi-neeki Greekeru waldiſchanai likluſchi teikt: ja gahdaſchoht, ka Greekeru ſemmê pee meera turraks, ne dumpojahs un apſohlahs, ka zittâs rohbeſchâs ne eelaufſchotees, tad zitti wal dineeki ar ſawu ſpehku ne nahks, bet teem nowehleſchoht darriht un ſew Rehninu iſwehleht, kahdu paſchi gribb. Preſidents Bulgariſ waldiſchanas wahrdâ to apſohlijees. Kad landags buhs ſanahjis 22trâ Dezemberi, tad Rehninu ſew iſwehlehs, bet wehl ne warr ſin-

naht, kahdu aizinahs. Taggad fakka, ka gribboht *Enlantes* Pringzi.

Vondoné atnahkuse *Enlantes* frohnamantinneka brukte, Dahnu Pringzeene Aleksandrine ar sawu tehwu. — *Enlantes* Pringzi un Bruhschu frohnamantinneks ar sawu laulatu draugu (*Enlantes* Pringzeeni) taggad Neapelé un gribb eet us Rohmu.

Telegrawes sinnaß raksta, ka *Enlantes* un *Sprantschu* waldineeki ar to darbojahs, Amerikas ibstas un wehrgu-walstis peerunnaht, lai tahs faderr pameeru; tad warbuht scho leetu ar labbu warreschoht islihdinaht, kas abbeem par leelu rohstu. Wehrgu-walstu *Generali* Priße un *Willows* ar 70 tuhst. dohdahs us Bohwaru kalneem un *Memres* viljatu taisahs panemt un atkal 20 tuhst. gribb *Jorktoni* arlehgeriht.

Mejiká *Sprantschi* taija eisenbahni no *Werafruges* ohstas us *Orizabu*, lai sawus karra-pulkus ahtri warretu ißwest zaur schihs meetas newesseligu gaisju.

Ameriká wehrgu-walstu pulkus sakahmuschu pee *Wajetwilles*, tee zitti karra-pulki staiga schury un turv un taisahs us leelaku kauschanohs.

Sprantschu leelais *Ministeré* islaidis grammatu, kas skaidri israhda, ka *Keisers Napoleons* Bahwestu pasargaschoht, no Rohmas sawus saldatas ne ißweddischoht; lai *Italeeschi* tadeht ne zerre, ka tee Rohmu warreschoht dabuht. — *Tannis* fuggós, kas pahrnahkuschu no *Mejikas* dseltenais drudsis iszehlees un ar to mirst matrohshi. *Bihstahs*, ka scho lippigu niknu sehrgu ne atneß *Sprantschu* ohstas, un fuggem tadeht ne tohp wehlehts nahkt pee mallas.

Peo **Sprantschu** leela lauwwu gebgera atnahze *Alschihre* (*Awriká*) *Araberi* isehlodamees, ka 2 lauwas winnu lohpus pohstoht. Gehgeris kahda majá celeija leelu kalnu starvá pee meeta lifte peeset wezzu maulehjeli, bet *Araberi* ne eedrohshinajahs nakri palikt pee gehgera un aisebehdje. *Stiiri* bij lijis un mehneß aptumshoja mahloni. Pulksten *Suds* lauwa klahht, ar weenu fitteni pahrlausch lohpan frustu un sak winnu ehst. Gehgeris tumfibá ne drihst schaut — bet lauwa pa-ehdis taisahs eet — té gehgeris no lustes schaut sagrabts tik dohd wirsü; — lauwa tik breeßmigi ruhj, ka semme trihj, lauwa breeßmigi waidedams

welkshs prohjam. Gehgeris valeek tuppohht pee semmes un ne drihst eet pakkaf, jo lauwas mah-tite wehl gaidama. Gaida lihds pulksten dewinneem. Té mehneß atspihd zaur mahkoneem un reds lauwas mah-titi pee maitas ehdoht. Tik tubdal drohschi schauj — jaunas mohdes tehrauda lohde eefkreen zaur lauwas pakkaf kahju wehderá — té skunstiga lohde pahrsprahgst ká bomba un swehrs ne kusteht wairs ne kust. Soulei lezsoht gehgeris pa affinainahm pehdahm mekledams gan mekleja fashchautu lauwwu, bet kalnós ne atradde. *Araberi* scho drohscho gehgeri nu zeen un slawe itt ká kahdu engeli, kas ne effoht no zilweku kahrtas. Kaut schis gehgeris gan pats tizz, ka lauwas naggós nahwi redseschoht, tad tomehr ne warr un ne spehj atstahht no tahdas breeßmigas meddischanas. — 3.

Kursemme. Beidsamós gaddós irr *Ratweeschi* labbus sohltus us *preeschu* spehruschu, itt ih-paschi eeksch lauku lohpschanas un zaur tam tad arri eeksch lohpu audsinaschanas. Sahk jaw weenreis eeskattitees, ka tad daudi labbaki weizahs — kejscha jo drihsak pildahs — kad eesabl us „ja un u mohdi“ strahdaht, tas irr: gannektus usplehst, zaur tam tad wairaf laukus eerikteht un „ahbolinu 2c. 2c. 2c. seht.“ Lohpi, kas ahbolinu bauda, tohp slaikaki un spehzigaki; tadeht naw arri brihnumé, ka beidsamá *Zelgawas* lohpu rahdischaná daudi semneeki dischenus lohpus atweddujchi un arri gohda makju pelnijuschu. 1861 gaddá bijuschu *Kursemme* pawissam: 121 tuhst. 600 sirgi, 295 tuhst. 600 gohmju lohpi, 260 tuhst. 700 aitas un 128 tuhst. 500 ruhkas. Us semmehm bijuschu arri 8 pahrihki, 106 allus bruhshi, kas par kahdeem 100 tuhst. rubk. bruhwejuschi. 131 steegelu zepfi, kas par 125 tuhst. rubk. strahdajuschu. — Bijuschu arri 175 brandwibna bruhshi; bet schis skaitls gan tiks nu zaur jauncem lifkumeem mastnahtá. Buhs arri labbaki!

Kursemme. *Bakluses* pagastá isdsinne 27tá *Septembera* rihtá kalpa seewina lohpus us gannibahm. Pehj brihscha eecauga zittas seewas no tahm pahchahm mohjahm aitu borru rudsu lauká un nu aietek lohpus isdsiht un gannu mekleht. Gannu atrehd gan, bet — nomiruschu! *Seewina* bija itt weffela un *preezigá* garrá no mahjahm isgohjusi un nu to peederrigi raudadami

pabruffe. Weens pa-audfäs un divi pufsaugu-
fchi behrnini nu apraud mahti. Deens fchahwehš
arri fcho bahrenifchu fluffas affaras!

Udſchihre, Awrika, iſzehlées 18tä Septem-
beri pee Konſtantines pilſehta weefuls, kaš neredſe-
taš iſbailes un breefmas padarriiſš. 17 Araberu
libki, ſinnamš zaur weefuli noſſiſti, tiſkuſchi no
breeimiga wehja aieneſti; wairak fä 100 zilweki
uš zekkeem noſſiſti. Gannami pulki no 200 lihđ
300 lohpeem tiſkuſchi tä nomaitati, fa reſti fur
1 jeb 2 lohpi pee dſchwibaš atlifkuſchi. Wiſſu
juntu dakſtini ſadauſiti no kruſſaš; lauki un pla-
waš bijuſchaš ar opſiſteem meſcha lohpeem fä no-
ſehtaš. Pehz tam warrejuſchi weſumeem ſakku,
irbu u. t. yr. ſalaſſiht. Daudi zeemi ar wiſſeem
zilwekeem opſlibzinati; vahrplubduſchaš uppeš ai-
neſſuſchaš nammuš juhđſehm tohtu. —A.

Uzdaš pilſehtina, Leiſchöš, 29tä Auguſtä
no negantaš kruſſaš peemeſleta; krittä mahzinaš
ſmagga kruſſa un nopobſtija uš diwahm kwadrata
juhđſehm wiſſu fehjuumu tä, fa ne bijumš ne at-
likka. Lohpi, kaš laukä bija; tappa nonahweti,
ſtarp teem pulkš aitu (500 gabbaſaš). Ghku junti
ſaluhja un daſcha mahja tappa pawiffam ieroh-
ſtita. Daudi zilweki dabbuja gallu. —D.

Ruggoſchana pa gaiſu.

Wahzu Awijöš laſſam, fä Wakkenuſſim, dakte-
ram Piſchneram un gaiſa fuggeneekam Regentim
un winna meitai gahjiš pa gaiſu brauzoht. Wak-
kenuſſiš päš ſtahſta tä: 17tä Auguſtä mehš fa-
taiſſjameeš gattami uš braukſchānu, un leelš lau-
ſchu pulkš ſawakhaš, no mallu mallahm,
gribbedami ſcho gaiſa braukſchānu redſeht. Kad
bijam eekahpuſchi gaiſa fuggi, jeb riſtigaki ſak-
toht, kurwi, tad ſchiš pamafſtinahm pazehlāš,
un jauki bij redſeht, fa ſemme arweenu wairak
preekſch muhſu azzim ſudde un tiſlabz zilweki fä
zittaš leektaš arweenu maſakaš iſrahđijahš. Mehš
brauzam Spandawai un Potsdamai (Bruhſchu-
ſemme) pahri. Jaw pirmajā puſš ſtundā mehš
ušbrauzahm 9 tuhſt. 500 pehdaš angſti. Sem-
makee mahloni jaw bij mumš appaſſchā. Peepeſchi
mehš iſdſiſdejam trohſini wirš ſemmeš, Regentiš
ſazzija, taš nahkoht no uggunš-ratteem, un tä arri
bija; jo garea rinda waggonu bij wirš ſemmeš

mannama. Mehš wehl arweenu dewameeš uš
augſchu un drihš bijam 10 tuhſt. pehdaš angſtu,
ne ilgi tad jaw bijam 10 tuhſt. 500 pehdaš ang-
ſtu. Laiwaš eekſch uppehm mumš iſrahđijahš fä
maſi pelnumini. Muhſu gaiſa fuggiš jaw ſakka
pirmo reiſi grohſiteeš un dohteek uš ſemmi. Uš
weenreiſ mumš ſakka auſiš kraht un ruhkt. Pe-
gentiš bij ballona klappi attaiſſiſiš un taggad mehš
krittam arweenu ſemmahk un drihš bij ſemme ſa-
redſama. Ak zil jauki fa mumš taggad iſrahđi-
jahš; ehkaš un kohki iſraundſijahš arween leelaki un
kohſchaki. Mehš wairš ne bijam angſtu no ſem-
meš. Regentiš ſazzija, lai iſmettoht wiſſu no
fugga un ſtrikku treppeš lai rohkä-turroht; winſch
päš iſmette enkuri. Tai paſchā azzumirkli mehš
atduhrameeš, bet enkurš wehl nekur ne bij labbi
eekhreeš. Taggad bij breeſmigi brihđiš; mehš
karrajameeš ar rohkahm ſtrikku treppeš un kahjaš
ſtahweja kurwi, bet ballonš muhš rahwe wehl tah-
lahk, un jebſchu enkurš fchē un tē eekehrahš, to-
mehr ne ſpehja to negantneeku noturreht. Eš kar-
rajohš ittin appaſſchā; tē uš weenreiſ dabuju
maſtigu ſitteenu pa weenu ziſku, ne ilgi tad atkal
ohtru pa mugguru; eš dohmaju, fa mannim jaw
peetiſkš un eš drihš buhſchu nohſt! Tatiſchu eš kar-
rajohš treppeš un ne laidehš wiš waſſam. Bums!
negantaiš puhkiš muhš ſweeda ar wiſſu kurwi prett
ſehtu, ne ilgi tad muhš rahwe atkal garr telegra-
weš drahtehm, muhſu galwahm waijadſeja deefgan
iſzeekſt. Ne ilgi pehž tam mehš tappam prett kah-
du telegraweeš ſtabbu dauſiti. Taggad mehš no-
kehrameeš pee ſtabba, ballonš nahze wirš muhſu
galwahm fä kahde negantš ſwehřeš. Buhtu tele-
graweeš ſtabš luſſiš, tad mehš buhtu pagallam
bijuſchi; jo ne bij meſch wairš tahlu; tur gan
buhtu muhſu galwaš, rohkāš un kahjaš norautāš
kluiſchaš. Pehđigi Regentim iſdewahš muhſu
gaiſa fuggi ar leelahm mohkahm peeſeet pee fchi
ſtabba; bet ballonš ſchnahja un krahja wehl ar-
weenu, un bij deefgan bail, kad tiſ ſtabš ne luſht.
Tē nu ſaſkrehja wihi, ſeewaš un behrni muhš
glahbt, bet ir ſchee ne warreja daudi paſpeht, win-
nu ſpehſkš bija wahjiſch. Peepeſchi eerauſſijam
uggunš rattuš mumš tuwojoteeš; mehš bijam uš
paſcha dſelſeš zekka arſtahjuſcheeš. Ne buhtu ug-
gunš ratti noturreti, winni muhš buhtu uš weenu

puffi rahwufchi un gaisa ballons us ohtru, woi nu mehs buhtu famalti jeb noffsti tappufchi. Kad wiffi tee atfkrehja, kas waggonds bija, tad til ar leelahm mohlahm warreja fawaldiht, un ta tad mehs fkuam isglahti, gan affinaini zaur zaurim. Tahda braulshana pa gaisu irr un paleel breefmiga leeta. —

J. K.

Par sinnu.

Gaddijahs man schinni waffara Nisputtes pil-fatina buht un tur kohschu pissata weetu us Teberes uppes augsteem krassteem, ka arri zittas wehra leekamas leetas redseht. Ihpaschi es preezajohs par labbi cetaitu un ar skaidru sinnu apkohptu augtu-kohku dahrsu, pee andeles dahrsueeka Ennina (Henning) ta, ka ne warteju to aismirist arri zeen. Awischu lassitajeem, kas arri kahdu reisi wehlahs labbu kohzinu dahrsu eestahditees, sinnamu darriht. Schi kohku skohla, kura kahdi 35 tuhft. pohtetu un leels pulks wehl nepohtetu kohzinu, kahdas 5 puhraweetas semmes aismem un gan Kursemme irr ta leelaka; bet, ka leelaks, lihds schim gan fawdim, kas no Nisputtes tahlaki dsihwo wehl ne pasihstama. Kad nu dasch gohdigs fainneeks jeb rentneeks grihb kahdu augtukohzinu pee fawohm mahjahm stahdiht, tad schohs wiffus pamuddinu, woi nu ar raksteem, jeb ar kahdu zilwefu pehz kohzineem tur prassiht. Bihrs irr dsimmis Wahzsemneeks, kas fawu ammatu ihsteni proht, un tadeht tad katrs arri ar winna kohzineem un tahm daschadahm kohti labbahm surtehm buhs ar meeru. Pehz kohzineem raktoht naw waijadfigs surtu wahrduhs nosaukt, bet tiklai peeminneht, zil agras, zil febas un zil ihstenas seemas augtu surtes wehlahs; jo weenu un to paschu surti weens nosauz ta un ohtrs atkal zittadi. Kohzinu tirgu ne warru ihsteni

pateikt, bet dohmaju gan, ka no 25 lihds 40 kap. pehz kohku labbuma un wehrtibas tirgus mainisees.

Pasaufas weetas warr ruddeni wiffus kohzinus stahdiht. Kur augligas semmes kahrtu irr plahna, tur kahdas 5—6 pehdas plattu un 4—5 dsikka bedre ja-isroht, ta ar melnu, augligu semmi, kurrar warr peejaukt muhru druppas, pufepuifschus gruschus, wezzus fuhduhs re. japeepilda un tad tiklai kohzinsch jastahda. Slapjakas weetas, kur jaw 1½ jeb 2 pehdas dsikli rokhoht rohnahs uhdens, tur irr labbaki pawassara un tiklai ahbeles stahdiht. Kirschi un bumberes, kurreu faknes dohdahs dsikkafi semme, te ne isdohsees. — Stahdoht jaunee sarri us puffi jeb trescho daku ja-angreesch, eewainotas faknes ar affu nasi janolihdsina un tikrat dsikli semme ja-eeseel, ka tahs jaw bijuschas. Saprotams gan, ka faufa semme kohzinsch pehz stahdschanas labbi apleijams.

Wezzeem kohkeem warri ruddeni wezzus fuhduhs, gruschus, affini, kas ruddeni lohpus kaujoht atleel, ka arri sprahguschu jeb zittu lohpu flaktu galku, 3 lihds 5 pehdu rinki ap zelmu semme eeraft; zaur to schee kohti atspirigs un kohks dohs labbakus un wairak augtus. — Tapat wehl arri fawcem darba-beedreem, pasihstameem, ka arri fweeschineekeem pasemmigi sinnamu daru, ka Kalletos wairs ne esmu un tadeht lai tad tur pee mannim nedj pehz kohkeem, nedj pehz sehklahm ne raksta. Es Ruzzawâ nomettohs us dsihwi, un tur tad atkal, ka arweeuu, wiffadas fihku faknu un pulku stahduhs un sehklas pawassara pahrdohschu. Augtu kohki un krahmini nu tiklai japee-audse.

Villa muifchinâ (Vilshof) pee Ruzzawas, tai 20ta Dktoberi 1862.

S. Kewers,
zitfahrtejs Kalletu dahrsueeks.

S i n n a.

Wiffus zeen. **Latweeschu beedrus** Widsemme un Kursemme suhdsam fanahft: Rihgâ 21mâ un 22trâ Nowembera deenâ 1862, pulksten desmitos no rihta Steuer nammâ.

R. Schulz,
Latweeschu draugu beedribas wezzafais.

Von der Censur genehmigt. Mitau, den 6. November 1862. Nr. 185.

Verdruckt bei J. F. Steffenhagen und Sohn in Mitau.

Uwischu

veeliffums.

Missiones

sinna s.

Nr. 21.

1862.

Zauna sinna.

Embohtē bija 20tā Septembei us Embohtes zeen. mahzitaja luhgschanu missionars Krone atnahziš Deewa wahrduš turreht. Stahstija par Aihnas tautas poganišku dšihwi, ceraschahm, elku kalposchanu un ko pats tannis 12 gaddōs tur Ewangeliuma dahrgu sehflu sehdamš pcedšihwojis. Durbes zeen. mahzitajš bija par tulkū aizinahš. Bija arri labš bars klausitaju fategzejš. Echi Aihnas jeb Aineseru walstš, kur missionars Krone strahda, irr ta leelaka paganu walstš wirš semmes, kur til aplam daudš kauschu dšihwo. ka: „ja lahdš missionars warretu latiu deenu 1000 zilwekus kristiht, wianam tomehr 1000 gaddu laika waijadsetu, kamehr wiensch wiffus Aihnas walstš cedšihwotajus warretu nokristiht.“ Zil gaddi tadehl gan wehl ne-pa-ees, kamehr schihš plaschas weetas frusta sibme puschkohš un scho kauschu sirdis Kristus mihleštiba sildihs!

—A.

Grahmata rakštita Kuttera tizzibas drandsei us Zehkabstatti Kursemmē.

Echelaštiba un meers no Deewa ta Zehwa un muhsu Kunga Jesus Kristus lai irr ar jums wiffcem. Amen.

Mehs effam firsnigi preezajuschees laffidami Beh-terburgas swehtdeenas lappinās to sinnu, ka 30tā un 31mā Augušta m. sch. g. Missiones swehtkus pee jums swehtihš. — Ustizzigi pawalstneeki preezajahš, kad Semmestehws pee teem atnahl, un scho preeku tee israhda ar to, ka tee preekšch winna puschko zekus un zell gohda-wahrtus. Woi tad Deewa behrneem ne buhs arri preezatees, kad tee sawam Kehninam, kas winnus atvirziš ar sawahm dahrgahm affinim un teem fagahdajis Deewa behr-

nu swabbadibu, swehti swehtkus ar wcenteesigu, posemmigu sirdi, kur tahš tizzigas dwehseles sapulzejahš leelakōs barrōs, nekā ikswehtdeenas mehds notikt. — Mehš lohti tahlu atschkirti no jums*), weens ohtra dšihwi til ko pee wahrda faukt sinnam un ar jums meesigā wihsē rohkas sneegtees ne spehjam. Bet Weens irr, pee ka kohpā fanahkt warram, tas irr tas Kungs, kas sawu waldischanas krehslu uēzchliš Golgatā, un kas tohs behdigus nn apgrubtinatus pee sewis aizina un usnemm. Pee schi Kehnina un pee winna uewarreschanas sibmes, kas Winna Kruštš, — arri mehš gribbam sapulzetees 30tā un 31mā Augustu m. d. — Muhju un juhsu luhgschanas saweenotas sweizinašees un skubstijees pazeldamees us angšchu, tā, kā jebchu tahlu weens no ohtra schkirti, garrā brahligi rohkas sašneegsim.

Mehš scheitan, masa Kuttera draudšite, knappi 300 dwehseles, juhs apšweizinašam ar ta Kunga meeru, dšihwodami pilsehtā, kur kuptschoschana, pirschana un pahrdohschana paschās swehtās deenās ne mittejahš, un tautini ne wihscho wehl ne ahriigi ween, trescham baušlam paklausiht, kur mas to nammu un mas to firschu, kas atwehrtas stahw tam faldam Ewangeliumam muhsu Kunga Jesus Kristus.

Behlejam no sirdš, lai tas sirdšcheligais Deews gribbetu juhsu Missiones swehtkeem sawu swehtibu veelikt klah, wiensch gribbetu juhsu un muhsu luhgschanas paklausiht un likt spihdeht sawu gaismu pee teem paganeem, kas wehl sehisch nahwes ehnas eeleijā, wiensch gribbetu ihpaschi pastrahdaht, ka Missiones darbus kohpdameem pee

*) Besarabias gubernijā, waital nekā 2000 weršes no Kursemmes rohbescheem.

teem paganeem paschu firbis eefsch Ziana taptu us-
kohptas un Kristus walstiba seedetu dshwa un
spehzigu muhsu starvâ. — Wînsch gribbetu scheh-
lastibu doht, ka wîssi tee, kas pee tahs galwas
Kristus peederredami par brahleem fonzahs.
degtin degtu tai mihlestibâ, ko tas Kungs patš ee-
dedsinajis ar sawu shehlastibu. Un nu peenem-
meect to magguminu no muhsu mihlestibas dahwa-
nahm, ko mehš no sawa krahjumina preeksch Mis-
siones beedribas jumš nosuhtam, prohti: peezus
dukkatus; bet tas Kungs gribbetu schim artawi-
nam peelikt klahť sawu swehtibu. — Un kad juhs
scho subtitu dahwaninu un muhsu rakšitu grah-
matu buhfeet dabbutjusch, tad luhdseet to Kungu
firsnigi par mumš, lai wînsch sawu darbu eefsch
mumš pastrahda un muhs swehti, un lai ikdeenas
wairak peenemmamees atšifšchanâ, tizzibâ, mihle-
stibâ un ustizzibâ winna preekschâ.

Tas trihweenigais Deews lai darra juhs derri-
gus eenemt to mantoschanu tahs muhschigas sweh-
tibas, ko wînsch fataisijis no tihras shehlastibas
zaur Jesu Kristu muhsu Kungu.

Draudfes wahrda

Basnizas wehrminders: **Kristian Dubinski.**
Aleksander Besmann.
Rakšitšs Rischinew pilsebtâ, **Johann Kemnitz.**
23schâ Augustâ 1862. **Martin Rosenbaum.**

Mahzitajs: **A. Fallin.**

Ar leelu preeku scho grahmatu effam lassijusch
un nekawejamees arri jumš, mihkeem missiones drau-
geem, to eedoht. Redseet, kahdus swehtigus aug-
kus muhsu missiones-swehtki arri tahlâ starvâ nes!
Pai tas Kungs dohd, ka tahdus arri tuwumâ redse-
tum! Luhgsim Deewu, ka wînsch to eeschkiltu
dscheksteli par leelu ugguni uspubsch. L.

Tas Kungs swehti arri to Missiones darbu pee Zuhdu tautas.

Muhsu brahli Gulenderu semmê neween zihťigi
strahda Missiones darbu starp nabbageem paganeem,
bet no Kristus mihlestibas dshiti jau senn gahda,
ka arri Zuhdeem tas ewangeliumš no Kristus teel
fluddinahts. — Taphez winni wîssur, kur ween
Zuhdi dshwo, Zuhdu Missionarus usturr, kas
schohs ar Deewa wahrdeem pee Jesu peelabbina,
kas bihbeles un jaunas testamentes winneem rohlâs

dohd un ar raksteem apleezina, ka Kristus irr tas
apshohlihts Pestitais un Messias. Un lai gan schis
darbs gauschi gruhťs irr Zuhdu firbs zeetibas deht,
un lai gan tahds Ebreeris, kas sawu tizzibu us to
pulgotu Nazareeneru gribb apleezinaht, no saweem
raddeem un draugeem un wezzeem tizzibas brahleem
pahrlleku teel pulgohts, eenihdehts un wajahťs,
tak japreezajahťs un japateiz par to swehtibu, ar ko
shehligais Deews arri scho swehtu Missiones dar-
bu pee wezgas isredsetas tautas irr swehtijis.

Londonê scho gaddu 9tâ Maiji turreja sawus
54tus Zuhdu Missiones swehtkus. Schai leelâ pil-
sehtâ Israeta tautas draugi irr pirkufchees leelu
plazzi ar dahrsu, ko par Palestinas plazzi nosauz.
Tur irr ustaisijusch masu basnizu, kur Missionari
iksestdeenâs un ikswehtdeenâs Ebreeru wallodâ
spreddiki turr. Bes schahs skaihtas basnizinas
weht tur klahť irr usbuhwetas leelâ dahrsâ diwi
leelas smukkas skohlas ehlas, kur 100 behrni, 50
puišchi un 50 meitas no Zuhdu tautas teel mah-
ziti. Bet tu tur arri weht zittas mahjas redsetu,
kur mahzitaji, skohlmeisteri dshwo, un kur kristiti
Zuhdi wissadus ammatuš un darbus mahzabs, ka
sawu deenischku maist pehz Deewa pawehleschanas
gohdigi war pelnitees un kur wajati Zuhdi pa-
twehrumu un glahbschanu atrohd.

Kas tiklai weenu reisi irr libds swehtijis schohs
gadda swehtkus, schinni skaihtâ basnizâ, tas ne
muhscham ne warr aismiršt schohs simťs Zuhdu
behrnus, kas us pa-augstinatas weetas stahwoht
sawâs Osiannas dseesmâs to Pestitaju slawe Eb-
reeru wallodâ, ka behrni to reisi, kad tas Kungs
Jesús Jerusaleme eejahťis; tã raksta tizzibas brahli
no Londones. — Schi Zuhdu Missiones beedriba ee-
nehmuse wairak par 259 tuhłst. rubł. un wairak
par 230 tuhłst. rubł. par scho Missiones darbu irr
iedemuse. — Paschâ Londones pilsatâ irr iedalli-
juschi Zuhdeem 5 tuhłst. bihbeles un 2400 jaunas
testamentes; un bes scheem swehteem raksteem weht
pulku masu grahmatu, kas winneem Deewa wahr-
dus isklaidro. Weenâ gaddâ kristijusch Londonê
23 usauguschus un 9 behrnus; pawissam jau 913
zilwekus. Behrnajâ gaddâ dabbutja tur 91 Zuhdi
kristigu mahzibu. — Bet arri zittas semmês, kur
Missionari pee Zuhdeem strahda, Deews tas Kungs
swehti winnu gruhťu darbu. Ollantê, kur 65
tuhłst. Zuhdi dshwo, wehrn 7 Zuhdi tikke kristiti;

Kensbergê Brubshdê 6 dabbuja swehtu mahzibu. Danzigâ bija Missionaru basniza daschu reisi gluschi peebahsta no Zuhdeem, kas bija labrigi pehz Deewa wahrdeem. Berlinê tohti baggata schihda meita tikke kristita, un bes schahs weht trihs zitti; Breslawâ kristija Missionars baggatu schihdu no Kreewusemmes. Eistreikeru semmê dauds Bahzu un Pohlu bihbeles Zuhdeem schkinloja. Tâ arri Sprantschu semmê, Italiâ un Awrikâ kahdi Zuhdi rohдах, kas paleel tizzigi eelsh Jesu. — Wiss-wairak Turku semmê tas Kungs irr islehjis sawu garru par winneem, jo tur leela praffischana irr

pehz swehteem raksteem un kristigahm grahamatahm. Paschâ Jerusalemê pebrn 34 Zuhdi tikke fataisiti us kristibu, 6 wihrus un 1 seewu tur kristija. Tur us Zianas kalna jau draudsite no fimts dwehselehm no Zuhdu tautas slawe Jesu kâ sawu Bestitaju. — Redseet, tâ swehti tas Kungs arri scho Missiones darbu starp tahs wezjas isredsetas Zuhdu tautas.

Lai tadeht Deewu luhdsam, ka winsch gribbetu nonemt to apseggu no wianu azzim, un ka paleel tizzigi eelsh to, ko winnu tehwi irr zaurduhruschi. (Zaf. 12, 10.)

C. R.

Kursemmes Gubernatera kungs wissahm pilskunga- un aprinkateefahm un pilfata-magistrateem isdohd scho fluddinaschann.

Mahdidams us Keisera Wissaugstaku grahamatu no 1mas Septemбера deenas 1862 par scho nekrushchu-dohschanu, kureâ no 15ta Janwara lihds 15tam Webruarim 1863 jadohd 5 nekrushchi no 1000 wihrischu rewisiones-dwehselehm, un kas Kursemmes Gubernements Awises lihds ar to Senahs-Ulasi no 5tas Septemбера deenas 1862 Nr. 40865 isfluddinata tappuse. — es. Kursemmes Gubernaters, schihm teefahm dohdu schohs appakshâ lassamus preekschrahtus, pehz kurreem schi nekrushchu-lohschana ja-isdarra.

1) Tee Wissaugstaki liffumi no 18tas Aprisa deenas 1861, — kâ Widsemme, Jaggounusemmê un Kursemmê nekrushchi jadohd, — irr kahdâs leetâs pahrtaisiti tappuschî zaur Keisera Wissaugstaku grahamatu no 1mas Septemбера deenas 1862 par schigadda nekrushchu-dohschanu un tadeht tannis liffumôs no 18ta Aprisa 1861 tiklai tee preekschrahtî (punkti) paleel sawâ spehâ, kas taggad zaur scho Keisera Wissaugstaku grahamatu no 1ma Septemбера 1862 naw pahrtaisiti tappuschî. Itt ihpashî tahs wezzuma-klasses (gaddu-schkirras), kas tannis nekrushchu liffumôs no 18ta Aprisa 1861 irr preekschrahtitas, — zaur scho Wissaugstakas grahamatas no 1ma Septemбера 1862 6ta punkta; irr pahrtaisitas tappuschas tâ:

- a) pee 1mas schkirras peedert tee, kas 21 gaddu wezzi jaw irr paliffuschî un wehl naw 25 gaddus wezzi;
- b) pee 2tras schkirras peedert tee, kas 25 lihds 30 gaddus wezzi;
- c) pee 3shas schkirras peedert tee, kas apprezjeti wihri, pahri par 25 gaddeem, bet wehl naw pahri par 30 gaddeem un kurreem irr wairak nekâ 2 behrni;

jo ta Wissaugstaka grahamata par nekrushchu-dohschanu no 1ma Septemбера 1862 nebuht ne wehle no-dohd par nekrushcheem tahdus, kas jaw pahri par 30 gaddeem — bes ween tahdus, kas Wissaugstaka grahamatâ 6ta punktâ peeminneti.

2) Wissaugstakas grahamatas par nekrushchu-nodohschanu 14tais un 15tais punktâ, kur spreesht par Walshs semneekem un par tahm scheem derrigahm wezzuma-klasschem (gaddu-schkirrahm) 2c. 2c. 2c. nebuht ne derr preeksch Kursemmes Gubernements un Kursemmê naw jadarra pehz scha 14ta un 15ta punkta.

3) 18ta Aprisa 1861 preekschrahtu 40tais punktâ, par to: ka ja-atlaisch no saldatu-deenesta tahdi nekrushchi, kas nodohdi tappuschî par tahdeem, kas ne bij nahluschi lohseht, — irr pahrtaisihts toppis tanni Stâ punktâ tahs Wissaugstakas grahamatas no 1ma Septemбера 1862.

4) Pilfata un lauku draudsehm buhs pee saika un pilnigi wissu to isdarriht, ko tee preekschrahtî no 18ta Aprisa 1861 pawehl par usajinaschanas-rulleem un par wissu, kas pee teem peedert, un peederrigahm teefahm buhs par to raudsiht un sinnaht, ka to rikrigi isdarra.

5) Tapat tē tohy peekohdinahs un stipri pawehlehts, ka pilnigi un pareisi buhs isdarriht wissu, kas preekschraakstihst par lohsefchanu, ka jadarra, kad jaw irr lohseš iswilkušči un ka passes dohdamas tahdeem draudseš-lohzekeem, kas peederr pee nekrufschu-lohsefchanas, — un arri tohy rahdihts us Wišsaugstakas grahmatas 11tu punktu, kas preekschraakstus isdohd par to atlihdinaschanas-naudu.

Beidsoht es, Kursemmes Gubernaters, wehl peeleku scho sinnu, ka es — wehrā likdams Wišsaugstakas grahmatas preekschraakstus par aprinka-nekrufschu-nodohfchanas Kummissionehm un peeminne-dams žit to aprinka-Rentes-kambaru irr Kursemmes Gubernementi, — augsti zeenitam Generalgubernatera fungam to esmu preekschā lizzis, ka neween Jelgawā Gubernementš nekrufschu-nodohfchanas Kummissionei, bet arri 3 aprinka-nekrufschu-nodohfchanas Kummissionehm wajaga lubt, prehti arri Jehkabstattē, Kuldigā un Leepajā un ka, tā ka zeen. Generalgubernatera lungs to burhs wehlejis un apstiprinajis, Kambara-teefa tuhdat ierehlinahs un nospreedihs, kahdi pilfati un kahdas muischas japeedalla pee ifkatras no schihm nekrufschu-nodohfchanas Kummissionehm.

Jelgawas pilli, tanni 12tā Oktoberi 1862. (Nr. 9050.)

Jelgawas Garnisones Batakkones komandērs zaur sawu grahmatu no 26ta Oktobera 1862 Nr. 420 manni luhdsa pawehleht: lai ne gadditohs nekahda šajukšana, tad teem us biketi attaišteem saldateem un undropzeereem, kas Kursemmes gubernementi, wiššas šawās wajadhibās un luhgšchanās pee Batakkones itt nekur zittur ne buhs eet, ka til ween un allaschin pee pašča Batakkones komandēra jeb pee Reserwes pulka Adjutanta, un itt stipri bilketneekem tohy peekohdinahs, ka teem nekahdā leetā ne buhs eet pee Batakkones-kanzlera skrihwereem. Lai stipri šargahs prett scho preekschraakstu darriht.

To es, Kursemmes Gubernaters, wiššahm semmes un pilfata polizijas-teefahm zaur ihpašču grahmatu un Gubernementš Awisēs lizzis isfluddinahst nu luhdsu arri Latweeschu Awisēs to isfluddinahst.

Jelgawas pilli, tanni 30tā Oktoberi 1862.

(Nr. 9662.)

Ziwil-Gubernaters J. v. Brewern.

Kanzlera Direktors G. v. Rummel.

Sluddinaschanas.

No Leel-Laufamuischas pagasta-teefas Tufkumas aprinksi, tohy sluddinahst, ka par to manju ta lihdschinniga Nowadneeku šaimneeka **Krišča Burkahna** konkurse spreesta un tohy usajinati wišsi par radu deweji un parradneeki diwu mehneschu starvā un wišwehslaki lihds **Ššham Janwarim 1863** pee schihš pagasta-teefas peeteiktees. 2

Leel-Laufamuischā, tanni 23schā Oktoberi 1862.

(Nr. 112.) ††† Pagasta wezz. Ernst Behrsing.
Teefas-schrihw. Urbann.

Rentesmuischā (Kursemmē) krohna-keegeki, kas leelaki par žitteem keegekeem, tohy pahrdohiti: 1000 keegeku par 8 rubukeem. 3

Leepajas Spahrkaffes waldišchana tē isfluddina, ka winna par wissu to naudū, so pee winnas us preekschu eeliks, itt kā arri par to naudū, kas pee winnas eelista no 12ta Dezebēra 1857 lihds šchejenes, — pār so winna 3 pražentes angku malkajuse, — no 12tas Juhna deenas 1862 nu malkahs 4 pražentes angku. Leepajā 1862. 3

20tā Dezebēri schinni gaddā Kuldigā atkal buhs šemneeku širgu rahdišchana, kur gobda-massu dohs teem, kas parahdihs to labbaku pašča audšinatū šehwi no 4—6 gaddēem wezzu jeb arri to labbako ehrlseli no 4—6 gaddēem wezzu. To isfluddina 3

J. Schiemann,

Kuldigas lauku-lohpschanas beedribas Presidents.

Nihgā atmahlfuši 1722 fuggi un aišgahjufči 1675 fuggi; Leepajā atmahlfuši 204 fuggi, aišgahjufči 207 fuggi.

Von der Censur genehmigt. Mitau, den 6. November 1862. Nr. 18..

(Pee šči 45ta nummera irr peeliks: **Eteffenhagen un depla** grahmatu-rahditajs.)